

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119010655
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2119010655.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a JUDr. Kataríny Batisovej, v trestnej veci odsúdeného A. B., o podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 17.4.2019 č. k. 1PP/26/2019-33, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 1.8.2019 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.X.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 17.04.2019, č. k. 1PP/26/2019 - 33 súd rozhodol, že podľa § 66 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného zákona sa návrh riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmiennečné prepustenie odsúdeného: A. B., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Martin zo dňa 19.11.2014 sp. zn. 3T/183/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 28.05.2015 sp. zn. 3To/20/2015, zamietá.

Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú písomne bližšie odôvodnil podaním zo dňa 17.04.2019. Uviedol, že formálne a materiálne podmienky boli splnené, boli preverené ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou a probačným úradníkom bol vypracovaný záznam o splnení týchto podmienok. Poukazuje na to, že má zabezpečené aj bývanie. Uvádza že skutok spáchal zo skratového konania, nakoľko v tom čase bol v zlej finančnej situácii. Svoj skutok oľutoval a vyhlásil, že je napravený, chce a bude viesť usporiadaný, riadny a pracovný život. Následne podaním zo dňa 19.04.2019 doplnil svoju sťažnosť, v ktorej opätovne poukázal na to, že materiálne a formálne podmienky na podmiennečné prepustenie boli splnené. Namietal, že sudca mu vyčítal už dávno zahladené tresty. Ďalej namieta proti vyjadreniu sudcu, ktorý uviedol, že si myslí, že už nebude viesť usporiadaný život. V tejto súvislosti uvádza, že je stále v produktívnom veku, a vie si nájsť prácu, uživiť sa a viesť riadny život, tak ako dlhé roky pred spáchaním činu.

Súčasne odsúdený podaním zo dňa 15.05.2019 odôvodnil a doplnil sťažnosť aj prostredníctvom svojej obhajkyne. Obhajkyňa poukázala najmä na to, že úvahy súdu sa javia ako veľmi oklieštené iba na dva momenty a to preradovanie odsúdeného na rôzne pracoviská a to bez toho, že by súd skúmal dôvody, pre ktoré sa tak deje (dialo). Druhým momentom sú údajné disciplinárne tresty. Relevantným je avšak iba jedna okolnosť a to, že tieto tresty sú (podľa konštatovania súdu) zahladené, t.j. súd na ne nemá prihliadať. Má za to, že úvahy v tak oklieštenom smere sa javia ako neprimerane prísne a arbitrárne, bez zohľadnenia všetkých relevantných okolností a skutočností ako celku, t.j. komplexne a nie selektívne podľa určitého zámeru, ktorý je v zásade proti odsúdenému. Ďalej uvádza, že odsúdený ma nepriaznivý zdravotný stav, opakovane je zaraďovaný na nevhodné pracovné pozície i keď záujem o prácu nepochybne má. Neskôr je vyradený zo zdravotných dôvodov. Na pracovisko, kde by mohol byť prospešný, umiestnený nie je a záverom z toho celého je to, že súd mu toto vyhodnotí v jeho neprospech a fakticky iba na základe toho, že nezískal na pracovisku žiadnu odmenu. Tu sa javí postoj súdu ako nekompromisný bez rozlišovania vyššie uvedeného. Nie je možné iba stroho konštatovať,

že odsúdený bol po dlhší čas zaraďovaný na rôzne pracoviská, čím si doposiaľ nevytvoril dostatočný priestor pre uloženie akejkoľvek disciplinárnej odmeny. Toto konštatovanie sa javí ako keby si odsúdený bol sám úmyselne zodpovedný za svoje opakované preradačovanie bez ohľadu na skutočné dôvody, bez ohľadu na to, či aj zdravotný stav ako objektívna príčina toto odsúdenému neznemožnil, t.j. znemožnil odsúdenému získať disciplinárnu odmenu. K odôvodneniu sťažnosti pripojila aj lekárske nálezy odsúdeného preukazujúce jeho zdravotné problémy.

Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smerujú voči výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh riaditeľa ústavu zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku a druhú materiálnu podmienku na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko odsúdený vykonal potrebnú výmeru trestu odňatia slobody a je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode (neexistencia príliš veľkého rizika jeho recidívy), nespĺňa prvú materiálnu podmienku na podmiennečné prepustenie a to, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje schopnosť viesť riadny život (t.j. že preukázal polepšenie), a to plnením svojich pracovných i mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu. Odsúdený napriek tomu, že sa vo výkone trestu odňatia slobody nachádza už viac ako 4 roky a opakovane bol po dlhší čas pracovne zaraďovaný na rôzne pracoviská, tak si doposiaľ nevytvoril dostatočný priestor pre uloženie akejkoľvek disciplinárnej odmeny, pričom jeho hodnotenie skôr svedčí o negatívnych poznatkoch o jeho osobe pokiaľ ide o jeho postoj k právnym normám vzťahujúcim sa na výkon trestu, keďže má vykázané disciplinárne tresty, t.j. tieto mu boli počas výkonu trestu ukladané, avšak následne splnil podmienky na ich tzv. zahľadenie. Uvedené zistenia podľa názoru súdu viedli súd k takému záveru, že táto zákonná podmienka nebola u odsúdeného splnená a účel uloženého a doteraz vykonaného trestu odňatia slobody do aktuálneho obdobia splnený nebol.

Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného.

Rovnako ako prvostupňový súd, aj sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť návrhu riaditeľa ústavu na podmiennečné prepustenie odsúdeného. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností.

Na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné v zmysle § 66 Trestného zákona kumulatívne splnenie celkovo troch podmienok.

Sťažnostný súd, rovnako ako prvostupňový súd, konštatuje, že odsúdený splnil formálnu podmienku spočívajúcu v uplynutí zákonom stanovenej doby výkonu trestu. Lehota na podmiennečné prepustenie bola splnená dňom 27.11.2018.

Druhou podmienkou je splnenie dvoch materiálnych podmienok. Tieto pozostávajú jednak z predpokladu, že odsúdený bude po prepustení viesť riadny život a súčasne, že odsúdený svojim správaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Vzhľadom na hodnotenie ústavu na výkon trestu dospel prvostupňový súd k správne záveru o nesplnení prvej materiálnej podmienky. Vzhľadom na absenciu disciplinárnych odmien a uloženie disciplinárnych trestov, prvostupňový súd správne vyhodnotil správanie odsúdeného ako nenasvedčujúce polepšaniu.

Odsúdenému nebola počas výkonu trestu odňatia slobody (až do rozhodovania sťažnostného súdu) udelená ani jedna disciplinárna odmena. Z hodnotenia vyplýva, že počas výkonu trestu odňatia slobody boli odsúdenému uložené disciplinárne tresty, avšak vzhľadom na to, že tieto už boli zahľadené, neboli v hodnotení konkretizované. Z vyššie uvedeného má sťažnostný súd za preukázané, že odsúdený počas štyroch rokov výkonu trestu odňatia slobody nebol schopný vytvoriť si lepšie podmienky počas výkonu

trestu tým, že by sa jeho správanie a vystupovanie dalo ohodnotiť disciplinárnou odmenou. Odsúdený bol len disciplinárne potrestaný. Súd teda nevzhliadal progres, polepšenie v správaní odsúdeného.

Vo svojich námietkach odsúdený uvádza, že splnenie formálnej a materiálnych podmienok bolo preverené ústavom na výkon trestu odňatia slobody a mediačnou a probačnou úradníčkou bol vypracovaný záznam o ich splnení. V tejto súvislosti sťažnostný súd upozorňuje, že mediačná a probačná úradníčka skúmala len splnenie podmienok výkonu kontroly technickými prostriedkami, nie splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie. Taktiež ústav na výkon trestu odňatia slobody neskúmal splnenie formálnej a materiálnych podmienok na podmiennečne prepustenie, len poskytol hodnotenie k návrhu na podmiennečné prepustenie, v ktorom opísal správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie skúma výlučne súd, nakoľko odsúdený nemá automaticky na podmiennečné prepustenie nárok. Zákon ponecháva súdu plne na úvahu, či pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhoví alebo nie.

Obhajkyňa odsúdeného namietala, že prvostupňový súd sa napriek mnohým pozitívnym aspektom hodnotenia, zamerlal výlučne na to, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody nedosiahol odmenu. Napriek dobe doposiaľ vykonaného trestu odsúdený svojou vlastnou aktivitou, ktorú možno objektivizovať najmä cez disciplinárne odmeny nepreukázal polepšenie, nakoľko bol len raz disciplinárne odmenený (až po vydaní rozhodnutia prvostupňového súdu). Plnenie si základných povinností vo výkone trestu je nevyhnutnou podmienkou ako samotnej adaptácie, tak aj celého priebehu výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený je vo výkone trestu odňatia slobody štyri roky, a teda jeho správanie vo výkone trestu a udelenie jednej disciplinárnej odmeny je skôr výrazom prispôsobenia sa samotnému režimu výkonu trestu a nie prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa. Nemožno teda urobiť záver, že odsúdený plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie.

Obhajkyňa súčasne namietala zdravotné problémy odsúdeného, ktoré v konečnom dôsledku spôsobujú, že je neustále preraďovaný na inú prácu a nemá dostatočný priestor na získanie disciplinárnej odmeny. Sťažnostný súd berie do úvahy zdravotné problémy odsúdeného, a preto fakt, že odsúdený vzhľadom na zdravotné problémy nemohol neustále pracovať a vytvoriť si priestor na získanie odmeny za vzorné plnenie pracovných povinností, nie je príčinou nesplnenia prvej materiálnej podmienky. Sťažnostný súd poukazuje na to, že získanie disciplinárnej odmeny nie je výlučne naviazané na výkon práce vo výkone trestu. Odsúdený ju môže získať aj iným spôsobom, nie len v súvislosti s pracovným zaradením. V prípade, ak odsúdený nemôže získať disciplinárnu odmenu za plnenie pracovných povinností môže mu byť udelená za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení programu zaobchádzania, výkon prospešných prác mimo ústavu, za vykonanie príkladného činu alebo plnením činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného. Odsúdený teda mohol svojím príkladným správaním, aj bez pracovného zaradenia, disciplinárnu odmenu získať.

Vo vzťahu k námietke obhajkyne odsúdeného a súčasne aj samotného odsúdeného týkajúcej sa disciplinárnych trestov, sťažnostný súd uvádza, že vzhľadom na to, že disciplinárne tresty odsúdeného boli zahladené, na odsúdeného sa síce hľadí akoby mu neboli uložené, avšak táto fikcia nebráni tomu, aby súd pri hodnotení osoby odsúdeného prizeral na skutočnosť, že sa dopustil disciplinárnych trestov a aby z toho vyvodil príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia. Fikcia, že sa na odsúdeného hľadí, akoby mu disciplinárny trest nebol uložený znamená v podstate právny zánik skutočnosti potrestania, ale neznamená zánik skutočnosti, že odsúdený sa dopustil konania, ktoré viedlo k uloženiu disciplinárneho trestu. Ide o dve právne skutočnosti s rozdielnym obsahom, ktoré majú rozdielny význam a dopad.

V neposlednom rade sťažnostný súd uvádza, že mu bolo prostredníctvom obhajkyne odsúdeného doručené oznámenie o úmrtí syna odsúdeného, avšak aj napriek tomu, že sťažnostný súd vzal túto mimoriadne tragickú udalosť na vedomie, táto udalosť nie je spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie súdu o podmiennečnom prepustení, nakoľko odsúdený nespĺňa všetky podmienky na podmiennečné prepustenie. Celkovo tak k inštitútu podmiennečného prepustenia možno uviesť, že sa jedná o inštitút mimoriadny, bez stanovenia povinnosti súdu odsúdenému vyhovieť. Cieľom podmiennečného prepustenia je motivovať odsúdeného, aby svojím správaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Ak bol dosiaľ vykonanou časťou trestu už dosiahnutý účel trestu, je ďalší výkon trestu nepotrebný. V tomto prípade však uvedené nie je možné konštatovať.

Aj napriek skutočnosti, že odsúdený splnil formálnu podmienku a druhú materiálnu podmienku, nespĺnil prvú materiálnu podmienku, a síce svojím správaním vo výkone trestu nepreukázal polepšenie. Nesplnením jednej z týchto podmienok nemôže súd odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, tzn. na podmiennečné prepustenie je nevyhnutné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok súčasne.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

S poukazom na uvedené považuje sťažnostný súd napadnuté rozhodnutie za vecne správne a zákonné, a preto sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.